

שפת אמת

ויחי – גלות הגוף וחירות הנפש

הרב אפרים ולץ

בראשית רבה צו א

ויחי יעקב בארץ מצרים, למה פרשה זו סתומה מכל הפרשיות של תורה, אלא כיון שנפטר אבינו יעקב התחילה שעבוד מצרים על ישראל, דבר אחר למה הוא סתומה מפני שבקש יעקב אבינו לגלות את הקץ ונסתם ממנו, ד"א למה היא סתומה מפני שסתם ממנו כל צרות שבעולם.

שפ"א ויחי תרל"ה

וז"ש ביקש לגלות הקץ ונסתם ממנו. אם הפי' על זמן ביאת משיח לא ידענו מה סוד עמוק הוא זה. וגם מה נ"מ בידיעה זו. רק עיקר הפי' שרצה לברר להם שורש הגלות והגאולה.

פרשה זו היא ויחי יעקב בארץ מצרים שזה הי' הכנה להגלות מה שחי יעקב במצרים. ולכן לא הי' יכול להתחיל הגלות עד שנסתם זה החיות של יעקב שהי' במצרים.

וגם לפי הפשוט גוף הגלות לא התחיל עד שתמו כל הדור ההוא. רק שנסתם עין השכל מקודם. כי קודם גלות הגוף הוא גלות הנפש כי הגוף תלוי בתהלוכת הנפש. וגלות הנפשות הי' מיד שנסתם חיותו של יעקב אע"ה.

ובזה פרשנו הפסוק ויראו אחי יוסף כו' מת אביהם כו' לו ישטמנו כו' והוא שהשבטים הרגישו מיד בהגלות. וז"ש שראו כי מת אביהם כי לא מצאו חיותו של יעקב כנ"ל. ויוסף שהי' במדריגת יעקב והי' דבוק בגאולה ידע והבין כי הכל לטובה כי שורש הגלות הוא הגאולה.

כי באמת אין רע יורד משמים וימי הרעה נעשים רק ע"י חסרון המקבלים שנהפך להם לרע. והוא רק הסתר. ולכן יש לו סוף וקץ כי השקר אין לו רגלים וקיום.

ואם הי' יודעין זה האמת לא הי' שולט בהם הגלות רק כי לא הי' ניתקן הכל כראוי והי' מוכרח להיות גלות מצרים. ולכן לא הי' יכול לגלות זה הקץ.

שפ"א ויחי תרל"א

א"ז מו"ר זצלה"ה הגיד ויחי יעקב בארץ מצרים כי ע"י בחי' אמת יכולין לחיות גם בארץ מצרים. דהנה לא הווה ליה למימר רק ויהי יעקב בארץ מצרים. ומשמע דעיקר הרבותא מה שהי' בבחי' חיים גם בארץ מצרים. ופי' חיים הוא דביקות בשורש ומקור שמשם נמשך תמיד חיות.